

PATVIRTINTA
Kauno r. Batniavos pagrindinės mokyklos
direktorius 2014 m. lapkričio 11 d.
įsakymu Nr.V-143

KAUNO R. BATNIAVOS PAGRINDINĖS MOKYKLOS MOKINIŲ PAŽANGOS IR PASIEKIMŲ VERTINIMO TVARKA

1. Ugdymo turinį ir mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimą reglamentuoja:

- 1.1. Lietuvos Respublikos švietimo įstatymas;
- 1.2. Mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimo ugdymo procese samprata, patvirtinta Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2004 m. vasario 25 d. įsakymu Nr. ISAK-256;
- 1.3. Bendrojo lavinimo mokyklų bendrieji ugdymo planai, patvirtinti Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro įsakymu;
- 1.4. Atnaujintos pradinio ir pagrindinio ugdymo bendrosios programos;
- 1.5. Nuosekliojo mokymosi pagal bendrojo ugdymo programas tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2005 m. balandžio 5 d. įsakymu Nr. ISAK-556 (Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2012 m. gegužės 8 d. įsakymo Nr. V-766 redakcija);
- 1.6. Kauno r. Batniavos pagrindinės mokyklos ugdymo planas mokslo metams.

2. Vertinimo tikslas.

Vertinimo tikslas – padėti mokiniui mokytis ir bręsti kaip asmenybei; pateikti informaciją apie mokinio mokymosi patirtį, pasiekimus ir pažangą; nustatyti mokytojo, mokyklos darbo sėkmę, priimti pagrįstus sprendimus. (*Mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimo samprata*).

2.1. Pagal vertinimo tikslus taikomi šie pagrindiniai vertinimo tipai:

(*Mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimo samprata*)

2.1.1. Diagnostinis vertinimas – vertinimas, kuriuo naudojamosi siekiant išsiaiškinti mokinio pasiekimus ir padarytą pažangą baigus temą ar kurso dalį, kad būtų galima numatyti tolesnio mokymosi galimybes, suteikti pagalbą įveikiant sunkumus. Mokytojas, atsižvelgęs į vertinimo tikslą, parenka tinkamus diagnostinio vertinimo būdus, užduoties apimtį, laiką, vertinimo informacijos pateikimo mokiniams formą.

2.1.2. Formuojamasis vertinimas – nuolatinis vertinimas ugdymo proceso metu, kuris padeda numatyti mokymosi perspektyvą, pastiprinti daromą pažangą, skatina mokinius mokytis analizuoti esamus pasiekimus ar mokymosi spragas, sudaro galimybes mokiniams ir mokytojams geranoriškai bendradarbiauti. Formuojamasis vertinimas nesiejamas su pažymiu, jo tikslas yra ne kontroliuoti, o padėti mokytis. Mokinio veikla vertinama žodžiu ar raštu tada, kai norima padėti, padrąsinti, nukreipti tam tikrai veiklai. Šio vertinimo rezultatai viešai neskelbiami.

2.1.3. Apibendrinamasis vertinimas – vertinimas, naudojamas baigus programą, kursą, modulį. Jo rezultatai formaliai patvirtina mokinio pasiekimus ugdymo programos pabaigoje.

2.1.4. Norminis vertinimas – vertinimas, kuris sudaro galimybes palyginti mokinių pasiekimus.

2.1.5. Kriterinis vertinimas – vertinimas, kurio pagrindas – tam tikri kriterijai, su kuriais lyginami mokinio pasiekimai.

2.2. Mokinių pažangos ir pasiekimų vertinime vartojamos šios sąvokos:

(Mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimo samprata)

2.1. Vertinimas – nuolatinis informacijos apie mokinio mokymosi pažangą ir pasiekimus kaupimo, interpretavimo ir apibendrinimo procesas.

2.2. Įvertinimas – vertinimo proceso rezultatas, konkretus sprendimas apie mokinio pasiekimus ir padarytą pažangą.

2.3. Įsivertinimas – paties mokinio daromi sprendimai apie daromą pažangą bei pasiekimus.

2.4. Vertinimo informacija – įvairiais būdais iš įvairių šaltinių surinkta informacija apie mokinio mokymosi patirtį, jo pasiekimus ir daromą pažangą (žinias ir supratimą, gebėjimus, nuostatas).

2.5. Individualios pažangos (idiografinis) vertinimas – vertinimo principas, pagal kurį lyginant dabartinius mokinio pasiekimus su ankstesniaisiais stebima ir vertinama daroma pažanga.

2.6. Vertinimo validumas – vertinami numatyti mokymosi pasiekimai (turinio validumas); vertinimo būdai atitinka vertinimo tikslus.

2.7. Vertinimo patikimumas – vertinimo tikrumas (neprieštarinumas), vertinimo rezultatų pastovumas: kai tas pats mokinys tomis pačiomis sąlygomis gauna tokį patį įvertinimą; kai galima patikimai palyginti mokinių pasiekimus tarpusavyje (norminis vertinimas) arba mokinių pasiekimus su nustatytais kriterijais (kriterinis vertinimas).

2.8. Mokymosi patirtis – mokinio gebėjimas kelti sau mokymosi tikslus ir jų siekti, planuoti ir prasmingai išnaudoti mokymosi laiką, naudotis įvairiais informacijos šaltiniais, dirbti grupėmis ir laikytis sutartų taisyklių.

3. Vertinimo dalyviai ir jų vaidmuo.

Vertinimas planuojamas ir reglamentuojamas valstybės, savivaldybės, mokyklos ir mokytojo lygmenimis.

3.1. **Mokiniai** kartu su mokytoju aptaria numatomus mokymosi pasiekimus, užduotis bei vertinimo kriterijus, nagrinėja vertinimo informaciją. Mokytojo padedami, jie mokosi vertinti ir įsivertinti savo pasiekimus bei pažangą. Atsižvelgdami į savo mokymosi sėkmę, planuoja tolesnį mokymąsi, kelia sau ateities tikslus.

3.2. **Mokinių tėvai** (globėjai, rūpintojai) įtraukiami į mokyklos bendruomenės veiklą.

Mokyklos tarybos nustatyta tvarka jie gauna aiškia, laiku pateikiamą informaciją apie vaiko mokymąsi, pažangą bei pasiekimus, mokymosi spragas ir reikiamą pagalbą. Jiems teikiama informacija apie vertinimo kriterijus, procedūras ir tvarką.

3.3 Mokytojai:

3.3.1. pagal pasirinktą būdą planuoja ir atlieka mokinių pažangos bei pasiekimų vertinimą ugdymo procese;

3.3.2. apibendrina ir įvertina mokinio pasiekimus;

3.3.3. mokykloje nustatyta tvarka fiksuoja vertinimo informaciją;

3.3.4. informuoja mokinius, jų tėvus, kitus mokytojus, mokyklos vadovus apie mokinių mokymąsi, pasiekimus ir spragas;

3.3.5. remdamiesi vertinimo informacija, analizuoja ir koreguoja mokinių mokymą ir mokymąsi;

3.3.6. rūpinasi, kad mokiniams, turintiems mokymosi sunkumų, būtų laiku suteikiama reikiama pagalba;

3.3.7. derina tarp savęs mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimo metodikas.

3.4. Mokykla:

3.4.1. nustato bendrą mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimo informacijos rinkimo, fiksavimo bei panaudojimo tvarką;

3.4.2. užtikrina vertinimo metodikų dermę pereinant iš klasės į klasę, iš vienos ugdymo pakopos į kitą, atskirų dalykų. Koordinuoja kontrolinių užduočių apimtį ir dažnumą;

3.4.3. reguliariai organizuoja mokinių pasiekimų aptarimus su tėvais (du – tris kartus per metus), teikia pagalbą mokymosi problemų turintiems mokiniams;

3.4.4. vertina mokyklos ir mokytojo darbo kokybę, remdamasi mokinių pasiekimais ir atsižvelgdama į vaikų ir jų tėvų (globėjų, rūpintojų) socialinę padėtį, sociokultūrinę aplinką.

4. Vertinimo uždaviniai.

4.1. Padėti mokiniui pažinti save, suprasti savo stipriąsias ir silpnąsias puses, įsivertinti savo pasiekimų lygmenį, kelti mokymosi tikslus.

4.2. Padėti mokytojui išvelgti mokinio mokymosi galimybes, nustatyti problemas ir spragas, diferencijuoti ir individualizuoti darbą, parinkti ugdymo turinį ir metodus.

4.3. Suteikti tėvams (globėjams) informaciją apie vaiko mokymąsi, stiprinti ryšius tarp vaiko, tėvų (globėjų) ir mokyklos.

4.4. Nustatyti mokyklai savo darbo kokybę, planuoti ugdymo turinį ir procesą, suteikti mokinių poreikius atliepiančią pagalbą.

5. Vertinimo nuostatos.

5.1. Vertinimas grindžiamas šiuolaikine mokymosi samprata, amžiaus tarpsnių

psichologiniais ypatumais, individualiais mokinio poreikiais, atitinka ugdymo(si) tikslus.

5.2. Vertinama tai, kas buvo numatyta pasiekti ugdymo procese: mokinių žinios ir supratimas, bendrieji ir dalyko gebėjimai, vertybinės nuostatos ir elgesys.

5.3. Vertinimas, skirtas padėti mokytis – mokinys laiku gauna grįžtamąją informaciją apie savo mokymosi patirtį, pasiekimus ir pažangą, jis mokosi vertinti ir įsivertinti.

5.4. Vertinama individuali mokinio pažanga (idiografinis vertinimas) – mokinio dabartiniai pasiekimai lyginami su ankstesniaisiais. Vengiama lyginti mokinių pasiekimus tarpusavyje.

6. Vertinimo principai.

6.1. Vertinimas pozityvus ir konstruktyvus – vertinama tai, ką mokinys jau išmoko, nurodomos spragos ir padedama jas ištaisyti.

6.2. Vertinimas atviras ir skaidrus – su mokiniais tariamasi dėl vertinimo kriterijų ir procedūrų, vengiama pernelyg didelio vertinimo formalizavimo.

6.3. Vertinimas objektyvus ir veiksmingas – siekiama kuo didesnio vertinimo validumo ir patikimumo, remiamasi išsilavinimo standartais, naudojami įvairūs vertinimo informacijos šaltiniai, taikomos modernios vertinimo metodikos. Vertinimas pritaikomas pagal mokinių poreikius ir galias, pasiekimus ir daromą pažangą.

6.4. Vertinimas informatyvus ir ekonomiškas. Pažymys naudojamas mokinių pasiekimų formaliajam įvertinimui, sertifikavimui, apskaitai pagrindinio ugdymo pakopoje.

7. Vertinimo procesas.

Bendrosios programos yra pagrindinis orientyras visuose vertinimo komponentuose – planuojant, mokant, fiksuojant ir aptariant vertinimo informaciją, koreguojant ugdymą.

Individualizuojant ugdymo turinį specialiųjų ugdymosi poreikių turintiems mokiniams ugdymo gairėmis vadovaujama pagal jų išgales. Atitinkamai individualizuojamas ir vertinimas.

(Mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimo samprata)

Mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimas susideda iš dviejų dalių:

vertinimas ugdymo procese (mokant ir mokantis);

vertinimas baigus programą (kurso, modulio, pradinio, pagrindinio ugdymo).

7.1. Vertinimas ugdymo procese. Vertinimą ugdymo procese sudaro du vienas kitą sąlygojantys vertinimo tipai:

- formuojamasis vertinimas;
- diagnostinis vertinimas.

Vertinimas ugdymo procese vyksta nuosekliai ir nuolat etapais:

1. vertinimas planuojamas,
2. vertinama ugdant,
3. vertinimo informacija analizuojama, apibendrinama ir fiksuojama,

4. informuojami mokiniai, tėvai, kiti mokytojai, mokyklos administracija,
5. vertinamas ir koreguojamas pats ugdymo procesas.

7.1.1. Planavimas. Vertinimas planuojamas rengiant programas, ilgalaikius bei detaliuosius planus. Dėl mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimo ugdymo procese ir tėvų, globėjų informavimo apie mokymosi sėkmingumą būdų ir laikotarpių nutarimą priima mokytojų taryba, rengiant ugdymo planą

- Mokytojas vertinimą planuoja pagal Bendrųjų programų keliamus reikalavimus ir tikslus, atsižvelgdamas į mokinių pasiekimus ir išgales.
- Vertinimas planuojamas ir aptariamas mokytojų metodinėse grupėse, derinant planus.
- Mokslo metų pradžioje mokytojas supažindina mokinius su savo dalyko pasiekimų vertinimo tvarka, vesdamas įvadinę pamoką ar duodamas kontrolinį ar kitokį darbą, kuris bus vertinamas ir tai fiksuoja įrašu e. dienyne.
- Formuojamąjį vertinimą planuoja kiekvienas mokytojas individualiai, kriterijus ir vertinimo sistemą numato detaliuosiuose pamokų planuose, dalinasi darbo patirtimi mokytojų metodinėse grupėse.
- Kaupiamąjį vertinimą planuoja pats mokytojas individualiai, supažindinęs su vertinimo tvarka tai fiksuoja įrašu e. dienyne.
- Pradinio ugdymo mokinių pasiekimai ir pažanga vertinami idiografiniu principu (individuali pažanga). Vertinant mokinių pasiekimus ir pažangą taikomas formuojamasis, diagnostinis ir apibendrinamasis vertinimas. Vertinimo rezultatai fiksuojami e. dienyne. *Formuojamasis* vertinimas atliekamas nuolat ugdymo(si) proceso metu, teikiant mokiniui informaciją (dažniausiai žodžiu, o prireikus ir raštu, t. y. parašant komentarą) apie jo mokymosi eigą, esamus pasiekimus ir nesėkmes. *Diagnostinis* vertinimas pagal iš anksto aptartus su mokiniais kriterijus paprastai atliekamas tam tikro ugdymosi etapo (temos, kurso) pradžioje ir pabaigoje, siekiant diagnozuoti esamą padėtį: nustatyti mokinio pasiekimus ir padarytą pažangą, numatyti tolesnio mokymosi galimybes. Atsižvelgiant į tai, kas norima įvertinti gali būti taikomi įvairūs būdai: praktinės ir kūrybinės užduotys, kontroliniai ir projektiniai darbai, testai. *Apibendrinamasis* vertinimas atliekamas pusmečio, metų ar ugdymo programos pabaigoje, kai nustatomas apibendrintas mokinio mokymosi pasiekimų lygis, tai fiksuojant e. dienyne.
- Adaptaciniu laikotarpiu (jį pasirenka mokykla, rengdama ugdymo planą sekantiems mokslo metams) 5 klasės mokiniams pažymiai nerašomi pirmą mokymosi mėnesį, nepatenkinami pažymiai nerašomi 3 mėnesius, dalyko žinios fiksuojamos kartą per mėnesį pastaba e. dienyne.
- Pažymiu įvertinami mokinių, kurie mokosi pagal pagrindinio ugdymo programą, pasiekimai baigus dalyko programos temą, skyrių, kitą užbaigtą programos dalį, kontrolinės

užduotys, testai, savarankiški, projektiniai, kūrybiniai, laboratoriniai ir kiti darbai, kai mokiniai parodo bendrosiose programose numatytas žinias, supratimą ir gebėjimus.

- Pasirenkamųjų dalykų pasiekimai vertinami pažymiu, įskaitant į atitinkamo dalyko vertinimą.
- Dorinio ugdymo pasiekimai vertinami įskaita.
- Specialiosios medicininės fizinio pajėgumo grupės mokinių kūno kultūros pasiekimai vertinami įskaita.
- Mokinių pasiekimai, mokantis žmogaus saugos, vertinami įskaita.
- Per dieną skiriamas tik 1 kontrolinis darbas, darbų atlikimo laiką derina klasėje dirbantys mokytojai, kontrolinio darbo laiką registruoja mėnesio kontrolinių darbų tvarkaraštyje.
- Mokinys per pusmetį turi būti įvertintas ne mažiau kaip 3 kartus.
- Diagnostinio (kontrolinio, testo ir kt.) darbo pamoką praleidęs mokinys privalo atsiskaityti, atsiskaitymo laiką suderinęs su mokytoju.
- Mokinio, neatlikusio paskirtos diagnostinės užduoties, pasiekimai vertinami dvejetu (2) įrašant pastabą e. dienyne.
- Specialiųjų ugdymosi poreikių turinčių mokinių pasiekimų vertinimo planavimas aptariamas Vaiko gerovės komisijos posėdyje, informuojant tėvus.

7.1.2. Vertinimas ugdant. Atliekant formuojamąjį ir diagnostinį vertinimą, išskiriami keturi pagrindiniai tarp savęs susiję mokytojo veiklos aspektai:

- Mokytojas su mokiniu išsiaiškina mokymosi uždavinius ir vertinimo kriterijus, pradedant mokslo metus, kursą, kurso dalį, skyrių, temą. Vertinama tai, kas yra numatyta mokymosi uždaviniuose;
- Mokytojas pozityviai skatina mokymosi motyvaciją – kelia mokinių pasitikėjimą savo jėgomis ir norą siekti daugiau nurodydamas, kas pavyko, pagrįstai pagirdamas, vengdamas gąsdinti pažymiais;
- Mokytojas su mokiniais, numatydamas tolesnio mokymo ir mokymosi uždavinius, remiasi mokinio ar mokinių grupės pasiekimais, polinkiais, interesais, poreikiais;
- Mokytojas parenka veiksmingas užduotis, naudoja įvairius mokymo(si) metodus ir strategijas, kad mokinys patirtų sėkmę;

7.1.3. Vertinant sukauptos informacijos analizė, apibendrinimas ir fiksavimas. Fiksavimo forma turi būti tokia, kad įvertinimai mokiniui būtų aiškūs ir suprantami, atskleistų teigiamą mokymosi patirtį, skatintų tobulėti; mokytojui padėtų stebėti ugdymo veiksmingumą, atsižvelgiant į ugdymo tikslus ir išsilavinimo standartus; mokinių tėvams, mokyklos administracijai, mokyklos tarybai ir kt. rodytų mokinių padarytą pažangą ir pasiekimus.

- Raštu atliekamų diagnostinių užduočių – testų, kontrolinių, savarankiškų ir kitų darbų pažymiai rašomi viename stulpelyje;
 - Praleisto, bet vėliau atlikto kontrolinio darbo pažymys įrašomas tą dieną, kai atsiskaitė, pastaboje įrašant už ką gautas pažymys;
 - Kontrolinio darbo rezultatai analizuojami ir tai fiksuojama e. dienyne darant įrašą;
 - Pusmečio pažymiai išvedami ne vėliau kaip paskutinę trimestro ar pusmečio dieną iš visų mokinio per trimestrą ar pusmetį gautų pažymių;
 - Pradinio ugdymo programos pabaigoje, kaip ir pusmečių pabaigoje, mokinių pasiekimai ir padaryta pažanga vertinami, orientuojantis į Bendrojoje programoje aprašytus mokinių pasiekimų požymius ir įrašomi e. dienyne: mokinių mokymosi pasiekimų apskaitos suvestinėse įrašomas ugdymo dalykų apibendrintas pasiekimų lygis (patenkinamas, pagrindinis, aukštesnysis). Mokiniai, nepasiekus patenkinamo pasiekimų lygio, įrašoma „nepatenkinamas“.
 - Mokiniai, besimokančiam pagal pradinio ugdymo programą, II pusmečio pasiekimų įvertinimas laikomas metiniu.
 - Mokiniai, besimokančiam pagal pagrindinio ugdymo programą, metinis pažymys yra fiksuojamas kaip trimestrų / pusmečių įvertinimų vidurkis.
 - Mokiniai, besimokančiam pagal pradinio, pagrindinio ugdymo programą, II pusmetį įvertintam nepatenkinamam įvertinimui „neatestuota“ skiriamas papildomas darbas.
 - Jei pasibaigus ugdymo procesui buvo skiriamas papildomas darbas, papildomo darbo įvertinimas laikomas metiniu.
 - Jei mokinys, kuris besigydydamas namie, medicininės reabilitacijos ir sanatorinio gydymo sveikatos priežiūros įstaigoje, stacionarinėje asmens sveikatos priežiūros įstaigoje, teikiančioje medicinos pagalbą, teisės aktų nustatyta tvarka bent vienu ugdymo laikotarpiu kai kurių dalykų nesimokė, dalyko metinis įvertinimas fiksuojamas atsižvelgus į kitais (turimais) ugdymo laikotarpiais pasiektus mokymosi pasiekimus.

I pusmetis	II pusmetis	Metinis	Papildomų darbų pažymys laikomas metiniu pažymiu	Įskaitos pažymys neatestuotiems mokiniams	Metinis, kuris vedamas po įskaitų
3	4	4			
4	3	4			
neatestuota	4			Įskaita už I-ąjį pusmetį	$(4+isk.)/2$
5	neatestuota	neatestuota		Įskaita po papildomų darbų už II-ąjį pusmetį	$(5+isk.)/2$

7.1.4. Informavimas. Vertinimo informacija pateikiama žodžiu ar raštu mokiniams, tėvams, kitiems mokytojams, mokyklos administracijai.

- Mokiniam informacija apie jų daromą pažangą ir pasiekimus pateikiama e- dienyne.
- Tėvams (globėjams) informacija apie vaiko mokymąsi pateikiama e – dienyne, o neturintiems prieigos prie interneto – individualių pokalbių metu ar popierinėse ataskaitose.
- Pradinio ugdymo pakopoje besimokantiems mokiniams ir jų tėvams (globėjams) informacija apie pažangą teikiama e. dienyne trumpais komentarais, o atlikus diagnostinę užduotį – trumpais komentarais (lygiai nenurodomi) ar nurodomas surinktų taškų skaičius.
- Kiti mokytojai informaciją apie mokinių atskiro dalyko pasiekimus gauna iš klasės auklėtojo.
- Mokyklos administracija informaciją apie mokinių pasiekimus gauna klasės e – dienyne.
- Informacija apie specialiųjų ugdymo(si) poreikių turinčių mokinių pažangą ir pasiekimus teikiama Vaiko gerovės komisijai ne rečiau kaip du kartus per metus.

7.1.5. Ugdymo proceso vertinimas ir koregavimas. Remdamiesi vertinimo informacija, mokytojai ir mokyklos vadovai priima sprendimus dėl ugdymo turinio, mokymo metodų ir strategijų, mokymosi užduočių, šaltinių tinkamumo; išteklių panaudojimo veiksmingumo; ugdymo tikslų realumo.

7.2 Vertinimas baigus programą.

7.2.1. Mokymosi rezultatams apibendrinti baigus atskiro dalyko, dalyko modulio programą taikomas apibendrinamasis vertinimas (pasiekimų patikrinimai, įskaitos, egzaminai).

7.2.2. Pradinio ugdymo programos pabaigoje, kaip ir pusmečių pabaigoje, mokinių pasiekimai ir padaryta pažanga vertinami, orientuojantis į Bendrojoje programoje aprašytus mokinių pasiekimų požymius ir įrašomi e. dienyne: mokinių mokymosi pasiekimų apskaitos suvestinėse įrašomas ugdymo dalykų apibendrintas pasiekimų lygis (patenkinamas, pagrindinis, aukštesnysis). Mokiniui, nepasiekus patenkinamo pasiekimų lygio, įrašoma „nepatenkinamas“.

7.2.3. Pagrindinis ugdymas baigiamas pasiekimų patikrinimu.

7.2.4. Apibendrinamasis vertinimas yra formalus. Pagal vertinimo tikslą pasirenkamas kriterinio arba norminio tipo vertinimas. Jo rezultatai fiksuojami pažymiu ar kita forma. Pasiekimų patikrinimo vykdymo tvarką ir vertinimo kriterijus nustato Švietimo ir mokslo ministerija.

7.2.5. Apibendrinamojo vertinimo informacija naudojasi mokinys, rinkdamasis tolesnį mokymąsi; mokytojas, konsultuojantis mokinį dėl jo pasirinkimo ar vertindamas savo pedagoginę veiklą; kiti suinteresuoti asmenys bei institucijos, vertinančios ugdymo kokybę; priimant į kitas mokyklas.